dimecres, 11 de març de 2020

Les estratègies agrícoles, clau en el desenvolupament d'alguns poblats a l'Edat de Bronze

Una recerca on participa la UdL al jaciment argàric de La Bastida ho atribueix a la gestió intensiva de cultius i ramats

La gestió intensiva de cultius i ramats podria ser una de les claus d'èxit d'alguns poblats de la civilització argàrica [https://ca.wikipedia.org/wiki/Cultura_d%27El_Argar] per sobre d'altres, entre el 2.220 i el 1.550 abans de Crist, a l'Edat de Bronze. Així ho posa de manifest una recerca internacional liderada per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) on participa l'investigador de la Universitat de Lleida (UdL) i Agrotecnio Jordi Voltas. L'article que acaba de publicar la revista científica *PLOS ONE* [https://journals.plos.org/plosone/], l'encapçala l'alemanya Corina Knipper del Curt Engelhorn Center Archaeometry. També han pres part les universitats de Mainz (Alemanya), Basel (Suïssa) i la Danube Private University (Àustria).

Recreació en 3D de La Bastida / Autor: © Dani Méndez-REVIVES

El treball analitza per primer cop tots els nivells de la cadena tròfica d'una societat prehistòrica del Mediterrani occidental: plantes i animals herbívors, carnívors i omnívors. Els investigadors han estudiat les restes humanes de 75 individus, ossos de 29 animals i 105 llavors carbonitzades (76 grans d'ordi i 29 de blat) dels jaciments de La Bastida (Múrcia) i Gatas (Almeria). A partir de l'anàlisi combinada dels isòtops estables de nitrogen i de carboni, plantegen que l'economia del primer enclavament hauria estat més productiva en cultivar en camps que adobaven regularment fent-hi pasturar els ramats, afavorint el seu desenvolupament destacat al territori.

La recerca revela que les dos poblacions compartien una dieta molt similar, però van aplicar estratègies de subsistència diferenciades. "Els alts valors de nitrogen-15 en els individus de La Bastida obeeixen a la major presència d'aquest isòtop natural en els fems dels ramats i a la seua transferència als cereals que formaven la base de la dieta", assenyala Jordi Voltas. Les estratègies agrícoles els van permetre produir més i "alimentar una població força nombrosa, un miler de persones en aquell període", segons la investigadora del Grup d'Arqueoecologia Social i Mediterrània de la UAB, Cristina Rihuete.

Els habitants de La Bastida van conrear les terres fèrtils del Guadalentín, lluny de la muntanya i de l'entorn incultivable que envoltava aquesta ciutat. Els animals van pasturar en aquests conreus i s'hi van alimentar del rostoll dels cereals, probablement en tancats muntats després de la collita. Aquesta gestió complementària dels ramats va fer que el fem aportés un valuós adobament de les terres, que augmentava la fertilitat i la rendibilitat dels cultius. A Gatas, en canvi, la població va fer una gestió més extensiva, amb bona part de l'alimentació dels animals basada en els recursos naturals de l'entorn.

L'estudi també ha posat de manifest que els infants es deslletaven entre els 18 mesos i els dos anys, datant per primer cop aquest fet en l'Edat de Bronze a la península ibèrica. Substituïen la llet materna per una alimentació basada principalment en farinetes de cereals. També han descobert que els nadons de Gatas podrien haver patit més estrès metabòlic que els de La Bastida.

Text: Comunicació UAB / Premsa UdL

MÉS INFORMACIÓ:

Article *Reconstructing Bronze Age diets and farming strategies 1 at the Early Bronze Age sites of La Bastida and Gatas (southeast Iberia) using stable isotope analysis* [https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0229398]

Projecte arqueològic La Bastida (UAB) [http://www.la-bastida.com/LaBastida/]